

Briselē, 29.4.2020.
COM(2020) 178 final

2020/0069 (COD)

SENSITIVE*: *Limited to Cabinets
until adoption*

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

**ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1008/2008 par kopīgiem
noteikumiem gaisa pārvadājumu pakalpojumu sniegšanai Kopienā groza, ņemot vērā
Covid-19 pandēmiju**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

* Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions <https://europa.eu/db43PX>

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Covid-19 pandēmija izraisa lielu ekonomikas lejupslīdi sakarā ar krasu pieprasījuma kritumu un valsts pasākumiem, kas veikti tās ierobežošanai. Tās smagā negatīvā ietekme ir jūtama Eiropas Savienībā un visā pasaulē. Seku smagums būs atkarīgs gan no Covid-19 pandēmijas ilguma, gan no palīdzības un atjaunošanas pasākumiem, kas tiek veikti Eiropas un valstu līmenī. Konkrētāk, tai ir nepieredzēta ietekme uz aviācijas nozari. Likviditātes krīze aviācijas nozarē var izraisīt maksātnespēju dažu mēnešu laikā, ja tā netiks atrisināta.

Aviācijas nozarei ir stratēģiska nozīme Eiropas Savienībā, un tā sniedz būtisku ieguldījumu ES vispārējā ekonomikā un nodarbinātībā. Piemēram, 2016. gadā aviācija atbalstīja 9,4 miljonus darbvietau ES un nodrošināja vairāk nekā 624 miljardus euro ES IKP. Tomēr aviācija ir svarīga arī MVU panākumiem un tūrismam¹. Katrs 1 euro, kas iztērēts aviācijas nozarē, rada 3 euro ekonomikai kopumā; un uz katru jaunu darbvietau aviācijā citur tiek radītas vēl trīs darbvietas².

Ņemot vērā aviācijas nozares nozīmīgo ieguldījumu ekonomikas izaugsmē un nodarbinātībā, Covid-19 pandēmijas ietekme uz šo nozari var radīt plašāku ietekmi uz ES ekonomiku, kā arī uz savienojamību, tirdzniecību, pieejamību cenas ziņā un ceļošanas izvēli, kuras sekas būs jūtamas ilgu laiku.

Mazāks pieprasījums, robežu slēgšana un pagaidu ierobežojumi gaisa satiksmes savienojumiem ES iekšienē un starp ES un lielajiem starptautiskajiem tirgiem nozīmē, ka pasažieru gaisa pārvadājumi, visticamāk, vēl vairāk samazināsies. Aprīļa sākumā visā Eiropas tīklā bija vairāk nekā par 90 % mazāk lidojumu salīdzinājumā ar to pašu laikposmu 2019. gadā³. Martā tika atcelts par aptuveni 4,5 miljoniem vairāk aviobiļešu, nekā tika veiktas jaunas rezervācijas ES iekšējiem lidojumiem vien⁴. Tiek prognozēts, ka pasažieru pieprasījums 2020. gadā būs 35-46 % zem 2019. gada līmeņa⁵.

Lai mazinātu šīs pandēmijas ietekmi, ir vajadzīga vērīnīga un koordinēta politiskā reakcija. Tā kā aviācijas ieguldījums ES ekonomikas vispārējā darbībā un tās klātbūtne pasaulē ir tik nozīmīgi, ir ļoti svarīgi, lai ES rīkotos, atbalstot ES aviācijas nozari. Šīs regulas mērķis ir uz laiku grozīt vairākus noteikumus spēkā esošajos ar aviāciju saistītajos tiesību aktos, lai Komisija un valstu iestādes varētu vieglāk risināt vairākas Covid-19 pandēmijas negatīvās sekas un krīzes laikā mazināt ietekmi uz aviācijas nozari. Šie pagaidu pasākumi ir šādi: 1) gaisa pārvadātāju licencēšanas noteikumu grozīšana Covid-19 pandēmijas izraisīto finansiālo problēmu gadījumā, 2) satiksmes tiesību ierobežojumu noteikšanas procedūru vienkāršošana, 3) iespēja efektīvāk piešķirt apkalpošanas uz zemes pakalpojumu līgumus un 4) iespēja pagarināt apkalpošanas uz zemes pakalpojumu līgumus līdz 2021. gada 31. decembrim.

¹ Avots: ATAG – *Aviation benefits beyond borders 2018*.

² Avots: *ACI*.

³ Avots: Eirokontrolē.

⁴ Avots: Globālās izplatīšanas sistēmas.

⁵ Avots: *ACI/IATA*.

1.1. Grozījumi ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008⁶ paredzētajos gaisa pārvadātāju licencēšanas noteikumos

Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 dalībvalstīm jāaptur vai jāatsauc darbības licence jebkuram gaisa pārvadātājam, kas turpmākajos divpadsmit mēnešos var nespēt izpildīt savas faktiskās vai potenciālās finansiālās saistības. Kā alternatīvu iestādes var šādām aviosabiedrībām piešķirt pagaidu licenci. Pagaidu licence ir paredzēta, lai ļautu aviosabiedrībai pārstrukturēties un veikt savu darbību, ja vien netiek apdraudēta drošība. Tomēr pieredze liecina, ka tā arī raida ļoti negatīvu signālu tirgum par aviosabiedrības spēju izdzīvot, kas savukārt saasina tās finansiālās problēmas, jo īpaši attiecībā uz naudas plūsmu. Iespējams, ka daudzas aviosabiedrības, kas pirms krīzes bija finansiāli stabilas, nonāks situācijā, kad to likviditātes problēmas rada juridisku vajadzību apturēt vai atsaukt to darbības licenci vai aizstāt to ar pagaidu licenci. Pašreizējās krīzes apstākļos tas var radīt nevajadzīgu administratīvo slogu bez skaidriem ekonomiskiem vai drošības ieguvumiem.

Tādēļ tiek ierosināts uz laiku apturēt šo dalībvalstu oficiālo pienākumu ar nosacījumu, ka netiek apdraudēta drošība, vienlaikus saglabājot to pienākumu uzraudzīt savu pārvadātāju finanšu pietiekamību, lai pasargātu pasažierus no nepamatotiem drošības riskiem un lai būtu iespējams sniegt drošības iestādēm attiecīgu informāciju.

1.2. Grozījumi ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 paredzētajos ārkārtas pasākumu noteikumos

Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1008/2008 21. pantu dalībvalsts var atteikt vai ierobežot satiksmes tiesību izmantošanu vai paredzēt nosacījumus to izmantošanai, lai atrisinātu pēkšņas īstermiņa problēmas, kas radušās neparedzētu un nenovēršamu apstākļu dēļ. Lai nodrošinātu, ka šāda rīcība atbilst proporcionalitātes un pārredzamības principiem un pamatojas uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem, Komisija un pārējās dalībvalstis būtu nekavējoties jāinformē par šādu rīcību, sniedzot pienācīgu pamatojumu. Ja problēmas, kas rada šāda pasākuma nepieciešamību, turpina pastāvēt vairāk nekā 14 dienas, dalībvalsts atbilstīgi informē Komisiju un pārējās dalībvalstis, un ar Komisijas piekrišanu dalībvalsts var pagarināt pasākuma piemērošanu uz laiku līdz 14 dienām.

Komisijas piekrišana otrajam 14 dienu periodam un principā katram nākamajam 14 dienu periodam tiek dota ar Komisijas lēmumu. Šis noteikums tika izstrādāts, lai risinātu īstermiņa situācijas, un pieredze jau liecina, ka tas nav pielāgots Covid-19 pandēmijai, kura, paredzams, ilgs vairākus mēnešus, tādējādi radot nevajadzīgu administratīvo slogu Komisijai un dalībvalstīm. 21. pants, kas attiecas uz "īstermiņa problēmām", acīmredzami nav pielāgots pašreizējai krīzei.

Tādēļ ir vajadzīga pagaidu atkāpe no 21. panta procedūras prasībām. Atkāpe precizē, ka dalībvalsts var uz laiku saglabāt pamatotu un samērīgu ārkārtas pasākumu periodā, kas pārsniedz 14 dienas, bet nepārsniedz to sabiedrības veselības riska ilgumu, kas ir skaidri saistīts ar Covid-19 pandēmiju. Pēc jebkuras dalībvalsts vai dalībvalstu pieprasījuma vai pēc savas iniciatīvas Komisija var apturēt šo pasākumu, ja tas neatbilst 21. panta 1. punktā noteiktajām prasībām vai citā veidā ir pretrunā ar Savienības tiesībām. Šajā nolūkā dalībvalstīm ir pienākums informēt Komisiju par savu ārkārtas pasākumu ilguma un tvēruma izmaiņām.

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1008/2008 (2008. gada 24. septembris) par kopīgiem noteikumiem gaisa pārvadājumu pakalpojumu sniegšanai Kopienā (pārstrādāta versija) (OV L 293, 31.10.2008., 3. lpp.).

1.3. Tā laikposma pagarināšana, kurā saskaņā ar Direktīvu 96/67/EK⁷ apkalpošanas uz zemes pakalpojumu sniedzēji var darboties Savienības lidostās

Lai tiktu galā ar šo pēkšņo darbības apjoma samazināšanos vēl nepieredzētā apmērā un palīdzētu apkalpošanas uz zemes pakalpojumu uzņēmumiem piekļūt resursiem, kas vajadzīgi, lai īstermiņā segtu to fiksētās izmaksas, kuras 2020. gada martā izrādījās ievērojami lielākas nekā to ieņēmumi, dažas dalībvalstis garantē aizdevumus, ko uzņēmumi var pieprasīt no banku organizācijām, lai atjaunotu minimālo likviditātes bāzi.

Tomēr uzņēmumiem piešķirto banku aizdevumu garantijas ietver vairāku kritēriju pārbaudi, kuras mērķis ir novērtēt tā uzņēmuma ilgtspēju, kurš iesniedz pieteikumu aizdevuma saņemšanai. Tomēr attiecībā uz noteiktu skaitu uzņēmumu, kas darbojas apkalpošanas uz zemes pakalpojumu tirgū, vai attiecībā uz to darbības daļu to darbības režīms pēc būtības nenodrošina ilgtspējību, jo tos izvēlas ilgākais uz septiņiem gadiem, piemērojot Direktīvas 96/67/EK 11. panta 1. punkta d) apakšpunktu.

Bankroti kaitētu visai nozarei (lidostām un aviokompānijām), jo tie ierobežotu konkurenci īstermiņā un vidējā termiņā un izraisītu apkalpošanas uz zemes pakalpojumu traucējumus, kas varētu ietekmēt arī [ekonomikas] atveseļošanos. Tādēļ, lai apkalpošanas uz zemes pakalpojumu sniedzēju kreditoriem sniegtu nepieciešamo nodrošinājumu aizdevumu piešķiršanai, kas tiem ļautu izvairīties no iespējama bankrota, ierosinātajā regulā ir paredzēts, ka, atkāpjoties no Direktīvas 96/67/EK 11. panta 1. punkta d) apakšpunkta, to pakalpojumu sniedzēju līgumus, kuri izraudzīti, pamatojoties uz Direktīvas 96/67/EK 11. panta 1. punktā noteikto procedūru, var pagarināt līdz 2021. gada 31. decembrim, ja līguma termiņš beidzas laikā no šīs regulas spēkā stāšanās dienas līdz 2020. gada 31. decembrim. Šādam pagarinājumam būtu jāsniedz pietiekama drošība apkalpošanas uz zemes pakalpojumu sniedzēju kreditoriem. Turklāt krīzes rezultātā apkalpošanas uz zemes pakalpojumi var vairs nebūt rentabli, un dažiem vadības dienestiem var nākties veikt šādu pakalpojumu iepirkumu. Ir jāatgādina, ka šādos apstākļos piemēro Direktīvu 2014/25/ES⁸.

1.4. Steidzamas procedūras ieviešana apkalpošanas uz zemes pakalpojumu sniedzēju izvēlei Covid-19 krīzes laikā.

Direktīvas 96/67/EK 11. panta 1. punkta e) apakšpunktā paredzēts, ka gadījumā, ja apkalpošanas uz zemes pakalpojumu sniedzējs izbeidz darbību pirms tā laikposma beigām, uz kuru tas izraudzīts, rīkojot konkursu saskaņā ar minēto pantu, to aizstāj, pamatojoties uz 11. panta 1. punktā noteikto procedūru.

Tādos apstākļos kā Covid-19 pandēmija ir iespējams, ka kāds no pakalpojumu sniedzējiem bankrotē lidostās, kur apkalpošanas uz zemes pakalpojumu sniedzēju skaits ir ierobežots saskaņā ar Direktīvas 96/67/EK 6. panta 2. punktu un 9. pantu, un šis pakalpojumu sniedzējs ir ātri jāaizstāj. 11. panta 2. punktā ir paredzēts, ka lidostas vadības dienests pats varētu sniegt apkalpošanas uz zemes pakalpojumus, nepiedaloties konkursā. Tomēr tas var attiekties tikai uz laiku, kas nepieciešams jauna konkursa organizēšanai, un ir maz ticams, ka lidostas, kas vēl nesniedz apkalpošanas uz zemes pakalpojumus, varētu sākt sniegt šos pakalpojumus tik ātri. Tāds pats ierobežojums attiecas uz pašpakalpojumu veikšanu, ko veic aviosabiedrības, kurām attiecīgajā lidostā nav būtiskas klātbūtnes.

⁷ Padomes Direktīva 96/67/EK (1996. gada 15. oktobris) par pieeju lidlauka sniegto pakalpojumu tirgum Kopienas lidostās (OV L 272, 25.10.1996., 36. lpp.)

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/25/ES (2014. gada 26. februāris) par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ Direktīvu 2004/17/EK (OV L 94, 28.3.2014., 243. lpp.).

Tāpēc Covid-19 pandēmijas kontekstā un atkāpjoties no Direktīvas 96/67/EK, ja viens vai vairāki apkalpošanas uz zemes pakalpojumu sniedzēji izbeidz darbību lidostā Covid-19 pandēmijas laikā un ar tās ietekmi tieši saistītu iemeslu dēļ, ierosinātie pagaidu noteikumi ļauj lidostas vadības dienestam ne ilgāk kā uz sešiem mēnešiem tieši izvēlēties apkalpošanas uz zemes pakalpojumu sniedzēju, nerīkojot atlases procedūru saskaņā ar 11. panta 1. punktu.

Grozījumi arī paredz iespēju Komisijai pagarināt attiecīgos laikposmus, kurus ietekmē deleģētais akts, ko var pieņemt saskaņā ar ārkārtas procedūru.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

2.1. Juridiskais pamats

Šīs iniciatīvas pamatā ir Līguma par Eiropas Savienības darbību 100. panta 2. punksts. Minētais noteikums ļauj attiecībā uz gaisa pārvadājumiem pieņemt visus attiecīgos noteikumus un jau ir bijis par pamatu Regulas (EK) Nr. 1008/2008 un Direktīvas 96/67/EK pieņemšanai.

2.2. Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Dalībvalstis nevar pilnībā sasniegt priekšlikuma mērķus turpmāk minēto iemeslu dēļ. Ja Regulas (EK) Nr. 1008/2008 9. panta 1. punkta otrā teikuma nosacījumi ir izpildīti, minētā regula neļauj dalībvalstīm saglabāt darbības licenci, to neapturot, neatceļot vai neizdodot pagaidu licences. Tas ir spēkā neatkarīgi no konteksta, piemēram, Covid-19 pandēmijas, un pat tad, ja likviditātes problēmas ir tikai īslaicīgas. Attiecībā uz satiksmes ierobežojumiem pasākumi, kuru ilgums pārsniedz 14 dienas, regulā ir atļauti tikai ar Komisijas atļauju katrā attiecīgajā laikposmā. Direktīva 96/67/EK neļauj aizstāt bankrotējušus apkalpošanas uz zemes pakalpojumu sniedzējus, piemērojot steidzamu procedūru, vai pagarināt laikposmu, kurā apkalpošanas uz zemes pakalpojumu sniedzēji var darboties. Šos mērķus var sasniegt, tikai ieviešot Regulā (EK) Nr. 1008/2008 jaunus pagaidu noteikumus, kas paredz atkāpi no Direktīvas 96/67/EK 11. panta.

2.3. Proporcionalitāte

Priekšlikums paredz vienīgi tādus pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai sasniegtu izvirzītos mērķus pašreizējās Covid-19 pandēmijas ietekmes mazināšanai un Regulas (EK) Nr. 1008/2008 un Direktīvas 96/67/EK darbībai. Tāpēc ierosinātais pasākums ir samērīgs, tostarp attiecībā uz ierosināto pagaidu pasākumu ierobežoto ilgumu.

2.4. Juridiskā instrumenta izvēle

Lai sasniegtu juridiskā instrumenta mērķi, tam ir jābūt tieši un vispārēji piemērojamam. Tāpēc vispiemērotākais juridiskais instruments ir regula.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

3.1. Ex post izvērtējumi/spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes

Tas ir steidzams pasākums, kura iemesls ir Covid-19 pandēmijas izplatīšanās.

3.2. Apspriešanās ar ieinteresētajām personām

Ņemot vērā jautājuma steidzamību, oficiāla apspriešanās ar ieinteresētajām personām nav veikta. Tomēr gan dalībvalstu iestādes, gan ieinteresētās personas ir aicinājušas Komisiju

pieņemt priekšlikumu par piemērotiem pasākumiem Regulas (EK) Nr. 1008/2008 kontekstā un par apkalpošanas uz zemes pakalpojumu sniegšanu Savienības lidostās Direktīvas 93/67/EK nozīmē.

3.3. Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana

Kā paskaidrots iepriekš, steidzamības dēļ ekspertu atzinumu pieprasīšana nebija iespējama. Tomēr Komisija ir izmantojusi pieredzi, kas gūta, sazinoties ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām aviācijas jomā, ietverot arī apspriešanās ar ekspertiem.

3.4. Ietekmes novērtējums

Ņemot vērā jautājuma steidzamību, ietekmes novērtējums nav veikts.

3.5. Pamattiesības

Neattiecas.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Neattiecas.

5. CITI ELEMENTI

5.1. Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība

Ar šo pasākumu neparedz konkrētas pārraudzības vai ziņošanas darbības, bet Komisijai būtu jāseko līdzi notikumiem saistībā ar Covid-19 pandēmiju un tās ietekmei uz gaisa pārvadājumiem, un vajadzības gadījumā tai vajadzētu būt pilnvarotai pieņemt deleģētu aktu, ar ko pagarina laikposmus, uz kuriem šis pasākums attiecas.

5.2. Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums

Priekšlikumu veido četri aspekti.

- (1) Iekļaujot Regulas (EK) Nr. 1008/2008 9. pantā jaunu 1.a, 1.b un 1.c punktu, dalībvalstij būs iespējams attiecībā uz novērtējumu, kas veikts laikposmā no 2020. gada 1. marta līdz 2020. gada 31. decembrim, neapturēt vai neatcelt gaisa pārvadātāja darbības licenci pat tad, ja tā vairs nav pārlicināta, ka Kopienas gaisa pārvadātājs var izpildīt savas faktiskās un potenciālās saistības 12 mēnešu laikposmā, ar nosacījumu, ka drošība nav apdraudēta un ka ir reālas izredzes uz apmierinošu finanšu atjaunošanu 12 mēnešu laikā. Pienācīgi pamatotos gadījumos Komisija var pagarināt šo laikposmu ar deleģētu aktu, ko var pieņemt saskaņā ar steidzamības procedūru.
- (2) Iekļaujot Regulā (EK) Nr. 1008/2008 jaunu 21.a pantu, dalībvalstis, ievērojot īpašus nosacījumus, var atteikt vai ierobežot satiksmes tiesību izmantošanu vai paredzēt nosacījumus to izmantošanai, ja šāda rīcība ir nepieciešama, lai ierobežotu Covid-19 pandēmiju laikposmā no 2020. gada 1. marta līdz 2020. gada 31. decembrim. Pienācīgi pamatotos gadījumos Komisija var pagarināt šo laikposmu ar deleģētu aktu, ko var pieņemt saskaņā ar steidzamības procedūru.
- (3) Jaunais 24.a pants, kas veido jaunu IVa nodaļu Regulā (EK) Nr. 1008/2008, ļauj lidostas vadības dienestiem pagarināt apkalpošanas uz zemes pakalpojumu sniedzēju līgumus līdz 2021. gada 31. decembrim, atkāpjoties no Direktīvas 96/67/EK. Tas arī ļauj lidostas vadības dienestam tieši izvēlēties apkalpošanas uz zemes pakalpojumu

sniedzēju uz laikposmu ne ilgāku par sešiem mēnešiem. Pienācīgi pamatotos gadījumos Komisija var pagarināt šo laikposmu ar deleģētu aktu, ko var pieņemt saskaņā ar steidzamības procedūru. Šīs izmaiņas Regulas (EK) Nr. 1008/2008 darbības jomā ir atspoguļotas 1. panta 1. punkta grozījumā.

- (4) Regulas (EK) Nr. 1008/2008 jaunais 25.a pants un jaunais 25.b pants nosaka procedūru to deleģēto aktu pieņemšanai, kas minēti ierosinātajā Regulas (EK) Nr. 1008/2008 9. panta 1.b punktā, 21.a panta 4. punktā un 24.a panta 3. punktā.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,**ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1008/2008 par kopīgiem noteikumiem gaisa pārvadājumu pakalpojumu sniegšanai Kopienā groza, ņemot vērā Covid-19 pandēmiju**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 100. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu⁹,ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu¹⁰,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Covid-19 pandēmijas dēļ ievērojami samazinoties pieprasījumam un pēc tādu tiešu pasākumu īstenošanas kā robežu slēgšana un gaisa satiksmes aizliegumi, ko dalībvalstis un trešās valstis pieņēmušas pandēmijas ierobežošanai, strauji sarucis gaisa satiksmes apjoms.
- (2) Eiropas Aeronavigācijas drošības organizācijas (“Eirokontrolle”) ES tīkla pārvaldnieka publicētie dati liecina, ka 2020. gada marta beigās gaisa satiksmes apjoms Eiropas reģionā krities par aptuveni 90 % salīdzinājumā ar 2019. gada martu. Gaisa pārvadātāji ziņo par lielu nākotnes rezervāciju skaita samazinājumu un pandēmijas dēļ atceļ lidojumus 2019.–2020. gada ziemas un 2020. gada vasaras saraksta periodā. Šis pēkšņais pieprasījuma kritums un vēl nepieredzētais lidojumu atcelšanas apmērs gaisa pārvadātājiem ir radījis nopietnas likviditātes problēmas, kas tieši saistītas ar Covid-19 pandēmiju.
- (3) Savienības gaisa pārvadātāji, kuru finansiālais stāvoklis pirms Covid-19 pandēmijas bija stabils, ir saskārušies ar likviditātes problēmām, kuru dēļ to darbības licence bez strukturālas ekonomiskas vajadzības varētu tikt apturēta, atsaukta vai aizstāta ar pagaidu licenci. Pagaidu licences piešķiršana saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1008/2008¹¹ 9. panta 1. punktu varētu tirgum raidīt negatīvu signālu par aviosabiedrības spēju izdzīvot, kas savukārt saasinātu tās varbūtējās finansiālās problēmas. Tāpēc, pamatojoties uz laikā no 2020. gada marta

⁹ OV C [...], [...], [...]. lpp.

¹⁰ OV C [...], [...], [...]. lpp.

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1008/2008 (2008. gada 24. septembris) par kopīgiem noteikumiem gaisa transporta pakalpojumu sniegšanai Kopienā (OV L 293, 31.10.2008., 3. lpp.).

līdz 2020. gada 31. decembrim veiktu novērtējumu, ir lietderīgi šādu ekspluatantu darbības licenci neapturēt vai neatsaukt, ar nosacījumu, ka netiek apdraudēta drošība un ir reālas izredzes 12 mēnešos pietiekami uzlabot finanšu stāvokli. Šā 12 mēnešu laikposma beigās attiecībā uz Savienības gaisa pārvadātāju būtu jāpiemēro Regulas (EK) Nr. 1008/2008 9. panta 1. punktā noteiktā procedūra. Regulas (EK) Nr. 1008/2008 9. panta 2. punktā paredzētais pienākums informēt Komisiju būtu jāsaprot kā piemērojams arī lēmumiem neapturēt vai neatsaukt darbības licenci.

- (4) Papildus ārkārtas pasākumiem, ko saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1008/2008 21. pantu varētu piemērot, lai risinātu pēkšņas īstermiņa problēmas, kas radušās neparedzētu un nenovēršamu apstākļu dēļ, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai atteikties vai ierobežot satiksmes tiesību izmantošanu vai paredzēt nosacījumus to izmantošanai, lai risinātu no Covid-19 pandēmijas izrietošas problēmas, kuras varētu ieilgt. Veicot šādus ārkārtas pasākumus saistībā ar Covid-19 pandēmiju, būtu jāievēro proporcionalitātes un pārredzamības principi un jāpamatojas uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem, kas piemērojami saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1008/2008 21. pantu.
- (5) Lidostās, kurās apkalpošanas uz zemes pakalpojumu sniedzēju skaits ir ierobežots saskaņā ar Padomes Direktīvas 96/67/EK¹² 6. panta 2. punktu un 9. pantu, pakalpojumu sniedzējus var izvēlēties ne ilgāk kā uz septiņiem gadiem. Šā iemesla dēļ pakalpojumu sniedzējiem, attiecībā uz kuriem šis laikposms tuvojas beigām, var būt grūtības piekļūt finansējumam. Tāpēc šis laikposms būtu jāpagarina.
- (6) Covid-19 pandēmijas rezultātā lidostās, kurās apkalpošanas uz zemes pakalpojumu sniedzēju skaits ir ierobežots, var gadīties, ka viens vai vairāki pakalpojumu sniedzēji izbeidz pakalpojumu sniegšanu attiecīgajā lidostā, pirms var izvēlēties jaunu pakalpojumu sniedzēju, pamatojoties uz Direktīvas 96/67/EK 11. panta 1. punktā noteikto procedūru. Šādos apstākļos ir lietderīgi, ka lidostas vadības dienests var nolemt tieši izvēlēties apkalpošanas uz zemes pakalpojumu sniedzēju, kas sniegtu pakalpojumus ne ilgāk kā sešus mēnešus. Ja lidostas vadības dienestam Covid-19 pandēmijas rezultātā ir jāsteno apkalpošanas uz zemes pakalpojumu iepirkums un ja tas ir līgumslēdzējs Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/25/ES¹³ 4. panta nozīmē, tam ir jānodrošina atbilstība Direktīvai 2014/25/ES.
- (7) Ir grūti paredzēt Covid-19 pandēmijas turpmāko attīstību un tās ietekmi uz gaisa pārvadājumu nozari. Komisijai būtu pastāvīgi jāanalizē Covid-19 pandēmijas ietekme uz gaisa pārvadājumu nozari, un Savienībai vajadzētu būt spējīgai bez nepamatotas kavēšanās pagarināt laikposmu, kurā piemērojami šajā regulā noteiktie pasākumi, ja nelabvēlīgie apstākļi aizvien pastāv.
- (8) Lai vajadzības gadījumā pamatoti pagarinātu laikposmu, kurā kompetentās licencētājas iestādes var nolemt neapturēt vai neatsaukt darbības licences, laikposmu, kurā dalībvalstis var atteikties vai ierobežot satiksmes tiesību izmantošanu vai paredzēt nosacījumus to izmantošanai, un laikposmu, kurā var pagarināt apkalpošanas uz zemes pakalpojumu sniedzēju līgumus un kurā lidostas vadības dienests var tieši izvēlēties apkalpošanas uz zemes pakalpojumu sniedzēju, būtu Komisijai jādeleģē pilnvaras saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu pieņemt aktus, lai grozītu Regulu (EK) Nr. 1008/2008. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot

¹² Padomes Direktīva 96/67/EK (1996. gada 15. oktobris) par pieeju lidlauka sniegto pakalpojumu tirgum Kopienas lidostās (OV L 272, 15.10.1996., 36. lpp.).

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/25/ES (2014. gada 26. februāris) par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ Direktīvu 2004/17/EK (OV L 94, 28.3.2014., 243. lpp.).

sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

- (9) Ņemot vērā steidzamību, ko radījuši ārkārtas apstākļi, kas ir par pamatu ierosinātajiem pasākumiem, un jo īpaši nepieciešamību ātri pieņemt vajadzīgos pasākumus, lai risinātu smagās un neatliekamās problēmas, ar kurām saskārusies nozare, ir lietderīgi paredzēt izņēmumu attiecībā uz astoņu nedēļu laikposmu, kas minēts 4. pantā Protokolā Nr. 1 par valstu parlamentu lomu Savienībā, kurš pievienots Līgumam par Eiropas Savienību, Līgumam par Eiropas Savienības darbību un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumam.
- (10) Neparedzamais un pēkšņais Covid-19 pandēmijas uzliesmojums un attiecīgās likumdošanas procedūras, kas nepieciešamas attiecīgo pasākumu pieņemšanai, liedza iespēju šādus pasākumus pieņemt savlaicīgi. Šā iemesla dēļ šīs regulas noteikumiem būtu jāattiecas arī uz laiku pirms tās stāšanās spēkā. Ņemot vērā minēto noteikumu būtību, šāda pieeja nedrīkstētu radīt attiecīgo personu tiesiskās paļāvības pārkāpumu.
- (11) Tāpēc attiecīgi būtu jāgroza Regula (EK) Nr. 1008/2008.
- (12) Ņemot vērā steidzamību, ko radījuši ārkārtas apstākļi, kuri ir par pamatu ierosinātajiem pasākumiem, šai regulai ir lietderīgi noteikt tūlītēju stāšanos spēkā,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Regulu (EK) Nr. 1008/2008 groza šādi:

- (1) regulas 1. panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. Ar šo regulu reglamentē Kopienas gaisa pārvadātāju licencēšanu, Kopienas gaisa pārvadātāju tiesības veikt gaisa pārvadājumus Kopienā un cenu noteikšanu gaisa pārvadājumiem Kopienā. Tajā izklāstīti arī pagaidu noteikumi par apkalpošanas uz zemes pakalpojumu sniegšanu Savienības lidostās.”;

- (2) regulas 9. pantā iekļauj šādu 1.a, 1.b un 1.c punktu:

“1.a Pamatojoties uz 1. punktā minētajiem novērtējumiem, kas veikti laikā no 2020. gada 1. marta līdz 2020. gada 31. decembrim, kompetentā licencētāja iestāde pirms minētā laikposma beigām var nolemt neapturēt vai neatsaukt Savienības pārvadātāja darbības licenci, ar nosacījumu, ka netiek apdraudēta drošība un ir reālas izredzes turpmākajos 12 mēnešos pietiekami uzlabot finanšu stāvokli. Šī iestāde šā 12 mēnešu laikposma beigās pārskata attiecīgā Savienības gaisa pārvadātāja darbības rezultātus un nolemj, vai ir jāaptur vai jāatsauc darbības licence un jāpiešķir pagaidu licence, pamatojoties uz 1. punktu.

1.b Ja Komisija, pamatojoties uz Eirokontroles publicētajiem datiem, konstatē, ka gaisa satiksmes apjoma samazināšanās salīdzinājumā ar satiksmes apjomu attiecīgajā iepriekšējā gada laikposmā turpinās un, visticamāk, turpināsies, un, pamatojoties uz vislabākajiem pieejamajiem zinātniskajiem datiem, arī konstatē, ka šī situācija ir Covid-19 pandēmijas ietekmes rezultāts, Komisija pieņem deleģētos aktus saskaņā ar 25.a pantu, lai attiecīgi grozītu 1.a punktā minēto laikposmu — no 2020. gada 1. marta līdz 2020. gada 31. decembrim.

1.c Komisija pastāvīgi pārrauga situāciju, izmantojot 1.b punktā noteiktos kritērijus. Pamatojoties uz tai pieejamo informāciju, Komisija līdz 2020. gada 15. novembrim iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei kopsavilkuma ziņojumu par šo jautājumu. Ja 1.b punktā minētie kritēriji ir izpildīti, Komisija iespējami drīz pieņem 1.b punktā paredzēto deleģēto aktu.

1.d Ja, Covid-19 pandēmijas ietekmei uz gaisa pārvadājumu nozari Savienībā ieilgstot, tas nepieciešams nenovēršamu steidzamu iemeslu dēļ, 25.b pantā paredzēto procedūru piemēro deleģētajiem aktiem, kas pieņemti saskaņā ar šo pantu.”;

(3) iekļauj šādu 21.a pantu:

“21.a pants

Ārkārtas pasākumi saistībā ar Covid-19 pandēmiju

1. Neatkarīgi no 21. panta laikā no 2020. gada 1. marta līdz 2020. gada 31. decembrim dalībvalstis bez Komisijas piekrišanas, kas minēta 21. panta 1. punktā, var atteikt vai ierobežot satiksmes tiesību izmantošanu vai paredzēt nosacījumus to izmantošanai, ja šāds pasākums ir nepieciešams Covid-19 pandēmijas novēršanai. Veicot šādu pasākumu, ievēro proporcionalitātes un pārredzamības principus un pamatojas uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem.
 2. Dalībvalsts nekavējoties informē Komisiju un citas dalībvalstis par šādu pasākumu un tā ilgumu un sniedz pienācīgu pamatojumu. Ja dalībvalsts pēc šīs regulas stāšanās spēkā maina, aptur vai atsauc šādu pasākumu, tā attiecīgi informē Komisiju un citas dalībvalstis.
 3. Pēc citas iesaistītās dalībvalsts vai dalībvalstu pieprasījuma vai pēc savas ierosmes Komisija var apturēt 2. punktā minēto pasākumu, ja tas neatbilst 1. punktā noteiktajām prasībām vai citā veidā ir pretrunā Savienības tiesībām.
 4. Ja Komisija, pamatojoties uz vislabākajām zinātniskajām atziņām, pierādījumiem un datiem, kas apstiprina Covid-19 pandēmijas noturību, konstatē, ka dalībvalstu noteiktie ierobežojumi vai nosacījumi satiksmes tiesību izmantošanai, visticamāk, būs vajadzīgi arī pēc 1. punktā minētā laikposma beigām, Komisija pieņem deleģētos aktus saskaņā ar 25.a pantu, lai attiecīgi grozītu minēto laikposmu.
 5. Komisija pastāvīgi pārrauga situāciju, izmantojot 4. punktā minētos kritērijus. Pamatojoties uz pieejamo informāciju, Komisija līdz 2020. gada 15. novembrim iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei kopsavilkuma ziņojumu par šo jautājumu. Vajadzības gadījumā Komisija iespējami drīz pieņem 4. punktā minēto deleģēto aktu.
 6. Ja, Covid-19 pandēmijas ietekmei uz gaisa pārvadājumu nozari Savienībā ieilgstot, tas nepieciešams nenovēršamu steidzamu iemeslu dēļ, 25.b pantā paredzēto procedūru piemēro deleģētajiem aktiem, kas pieņemti saskaņā ar šo pantu.”;
- (4) iekļauj šādu IVa nodaļu un 24.a pantu:

“IVa NODAĻA

PAGAUDU NOTEIKUMI PAR APKALPOŠANU UZ ZEMES

24.a pants

1. Atkāpjoties no Direktīvas 96/67/EK 11. panta d) apakšpunkta, lidostas vadības dienests var līdz 2021. gada 31. decembrim pagarināt līgumus, kas noslēgti ar apkalpošanas uz zemes pakalpojumu sniedzējiem, kuri izvēlēti, pamatojoties uz minētās direktīvas 11. panta 1. punktā noteikto procedūru, ja šo līgumu termiņš beidzas laikā no [ievietot šīs regulas spēkā stāšanās datumu] līdz 2020. gada 31. decembrim.
 2. Atkāpjoties no Direktīvas 96/67/EK 11. panta e) apakšpunkta un neskarot Direktīvu 2014/25/ES, ja laikā no 2020. gada 1. marta līdz 2020. gada 31. decembrim apkalpošanas uz zemes pakalpojumu sniedzējs izbeidz darbību pirms tā laikposma beigām, uz kuru tas tika izvēlēts, lidostas vadības dienests var tieši izvēlēties apkalpošanas uz zemes pakalpojumu sniedzēju, kas sniegtu pakalpojumus ne ilgāk kā sešus mēnešus vai līdz 2020. gada 31. decembrim, atkarībā no tā, kurš no šiem laikposmiem ir ilgāks.
 3. Ja Komisija, pamatojoties uz Eirokontroles publicētajiem datiem, konstatē, ka gaisa satiksmes apjoma samazināšanās salīdzinājumā ar satiksmes apjomu attiecīgajā iepriekšējā gada laikposmā turpinās un, visticamāk, turpināsies, ka šī situācija ir Covid-19 pandēmijas ietekmes rezultāts un ka tā Savienības lidostās izraisa apkalpošanas uz zemes pakalpojumu pārtraukšanu vai apgrūtina apkalpošanas uz zemes pakalpojumu sniedzēju piekļuvi finansējumam, Komisija pieņem deleģētos aktus saskaņā ar 25.a pantu, lai attiecīgi grozītu 1. un 2. punktā minēto laikposmu.
 4. Komisija pastāvīgi pārrauga situāciju, izmantojot 3. punktā noteiktos kritērijus. Pamatojoties uz tai pieejamo informāciju, Komisija līdz 2020. gada 15. novembrim iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei kopsavilkuma ziņojumu par šo jautājumu. Ja nepieciešams, Komisija iespējami drīz pieņem 3. punktā paredzēto deleģēto aktu.
 5. Ja, Covid-19 pandēmijas ietekmei uz gaisa pārvadājumu nozari Savienībā ieilgstot, tas nepieciešams nenovēršamu steidzamu iemeslu dēļ, 25.b pantā paredzēto procedūru piemēro deleģētajiem aktiem, kas pieņemti saskaņā ar šo pantu.
 6. Komisija pastāvīgi pārrauga situāciju, izmantojot 3. punktā noteiktos kritērijus. Pamatojoties uz tai pieejamo informāciju, Komisija līdz 2020. gada 15. novembrim iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei kopsavilkuma ziņojumu par šo jautājumu. Ja nepieciešams, Komisija pieņem 3. punktā paredzēto deleģēto aktu.
 7. Ja, Covid-19 pandēmijas ietekmei uz gaisa pārvadājumu nozari Savienībā ieilgstot, tas nepieciešams nenovēršamu steidzamu iemeslu dēļ, 4. pantā paredzēto procedūru piemēro deleģētajiem aktiem, kas pieņemti saskaņā ar šo pantu.”;
- (5) iekļauj šādu 25.a un 25.b pantu:

*“25.a pants****Deleģēšanas īstenošana***

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt šajā pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz vienu gadu no šīs regulas spēkā stāšanās dienas.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 9. panta 1.b punktā, 21.a panta 4. punktā un 24.a panta 3. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu

par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Pirms deleģēta akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas paredzēti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar šo pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

25.b pants

Steidzamības procedūra

1. Deleģētais akts, kas pieņemts saskaņā ar šo pantu, stājas spēkā nekavējoties, un to piemēro, kamēr nav izteikti nekādi iebildumi atbilstīgi 2. punktam. Paziņojot deleģētu aktu Eiropas Parlamentam un Padomei, izklāsta iemeslus, kādēļ izmanto steidzamības procedūru.
2. Eiropas Parlaments vai Padome var izteikt iebildumus pret deleģēto aktu saskaņā ar 25.a pantā minēto procedūru. Šādā gadījumā Komisija atceļ aktu nekavējoties pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes paziņojuma par lēmumu izteikt iebildumus.”

2. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*